13/05/2022

Σαράντα χρόνια χωρίς την Κυρά της Ρω

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ήταν μια μέρα σαν σήμερα το 1982 όταν Κυρά της Ρω, η Δέσποινα Αχλαδιώτη, η γυναίκα που καθημερινά ύψωνε τη γαλανόλευκη στο ακριτικό νησί, άφησε την τελευταία της πνοή στο νοσοκομείο της Ρόδου, σε ηλικία 92 ετών.

Η κηδεία της έγινε με τιμές στο Καστελόριζο και η σορός της τάφηκε στη Ρω, κάτω από τον ιστό όπου καθημερινά ύψωνε την ελληνική σημαία.

“40 χρόνια από τον θάνατο της Κυράς της Ρω. Δεν ξεχνάμε τη Δέσποινα Αχλαδιώτη, που αφιέρωσε τη ζωή της στο να φυλάττει «Θερμοπύλες»”, έγραψε σε ανάρτησή του ο Υπουργός Εξωτερικών, Νίκος Δένδιας.

Η ζωή της

Η Δέσποινα Αχλαδιώτη , γνωστή με το ψευδώνυμο Κυρά της Ρω, ήταν Ελληνίδα ηρωική μορφή της Αντίστασης κατά την περίοδο της κατοχής. Επί 40 χρόνια, από το 1943 ως το θάνατό της, ύψωνε την ελληνική σημαία στην ακριτική νησίδα της Ρω κάθε πρωί και τη κατέβαζε με τη Δύση του ήλιου. Στη Ρω είχε εγκατασταθεί με τον άντρα της και την τυφλή μητέρα της από το 1924.

Βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών (1975), το Πολεμικό Ναυτικό, τη Βουλή των Ελλήνων, το Δήμο Ρόδου, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και άλλους φορείς. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έστειλε ναυτικό άγημα και αντιπροσωπεία του ΓΕΝ στο Καστελόριζο όπου, στις 23 Νοεμβρίου 1975, της απένειμε το μετάλλιο για την πολεμική περίοδο 1941-1944 για τις «προσφερθείσες εθνικές υπηρεσίες της», όπως ανέφερε η απόφαση του Υπουργού Άμυνας.

Απεβίωσε σε ηλικία 92 ετών, σε νοσοκομείο της Ρόδου, στις 13 Μαΐου του 1982. Η κηδεία της έγινε δημοσία δαπάνη στο Καστελλόριζο, παρουσία του τότε υφυπουργού Άμυνας Αντώνη Δροσογιάννη, και η σορός της μεταφέρθηκε στην Ρω και ετάφη κάτω από τον ιστό όπου ύψωνε τη σημαία.

Η εγκατάσταση

Το 1927, εγκαταστάθηκαν στη Ρω μόνιμα ο Κώστας και η Δέσποινα Αχλαδιώτου για να ασχοληθούν με την κτηνοτροφία, εντελώς μόνοι τους μέχρι το 1940. Τη χρονιά εκείνη όμως αρρώστησε βαριά ο Κώστας Αχλαδιώτης. Η φωτιά που άναψε η γυναίκα του για να ειδοποιήσει με σινιάλα καπνού τους κατοίκους του Καστελλόριζου και τους παραπλέοντες ψαράδες δεν έγινε εγκαίρως αντιληπτή. Ο σύζυγός της άφησε την τελευταία του πνοή μέσα σε μια ψαρόβαρκα που τον είχε παραλάβει καθυστερημένα για να τον μεταφέρει στο γιατρό του Καστελόριζου.

Η κυρά της Ρω φρόντισε μόνη της για την ταφή του συντρόφου της. Έπειτα, γύρισε πάλι στη Ρω, αυτή τη φορά με τη γριά μητέρα της, όπου πέρασε τα χρόνια της κατοχής. Εκεί θα προσέφερε υπηρεσίες σε στρατιώτες του Ιερού Λόχου. Με «δυνατή φωνή και γοργή περπατησιά», όπως την περιγράφει ο βιογράφος της Κυριάκος Χονδρός, δεν εγκατέλειψε ποτέ το νησί, ακόμα κι όταν το Καστελόριζο, που βομβαρδίστηκε από τους Άγγλους στη συνθηκολόγηση της Ιταλίας, το 1943, ερήμωσε σχεδόν από τους κατοίκους του, εκ των οποίων οι περισσότεροι

εξαναγκάστηκαν να πάρουν το δρόμο της προσφυγιάς.

Image not found or type unknown

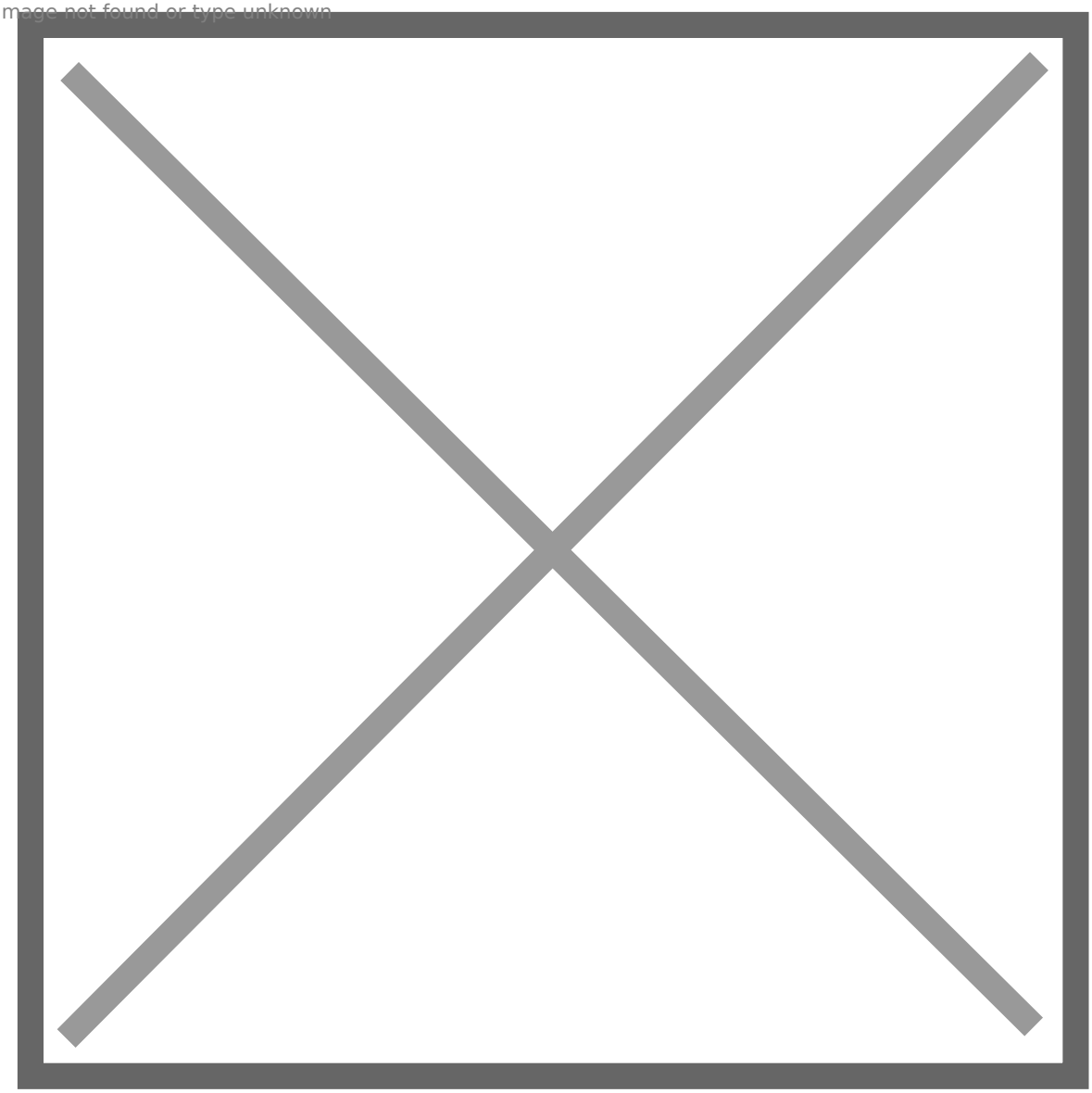

Ο πατριωτισμός της

Μετά το τέλος του Β’ Παγκόσμιου Πόλεμου, τα Δωδεκάνησα και μαζί μ’ αυτά και το Καστελόριζο και όλες οι παρακείμενες νησίδες και βραχονησίδες, σύμφωνα με τη Συνθήκη των Παρισίων της 10ης Φεβρουαρίου 1947, περιήλθαν στην Ελλάδα. Η μοίρα της Ρω ήταν λοιπόν αναπόσπαστα συνδεδεμένη μ’ αυτήν του Καστελόριζου.

Στις 13 Σεπτεμβρίου 1943, για πρώτη φορά Ελληνικό αντιτορπιλικό, το «Παύλος Κουντουριώτης», κατέπλευσε στο Καστελόριζο, όπου βομβαρδίστηκε μέχρι τις 19 Νοεμβρίου 1943 από Γερμανικά στούκας. Οι κάτοικοι αναγκάστηκαν πάλι να φύγουν με συμμαχικά πλοία είτε προς Κύπρο είτε προς τις μικρασιατικές ακτές. Ωστόσο, η Κυρά της Ρω παρέμεινε στο νησί να υψώνει κάθε πρωί την Ελληνική σημαία, προσφέροντας τη βοήθεια της σε Ιερολοχίτες που βρήκαν καταφύγιο εκεί.

Με τη λήξη του πολέμου, ορισμένοι κάτοικοι επέστρεψαν στο Καστελόριζο κατά ομάδες.

Οι περιπέτειες για την Κυρά της Ρω δεν τελείωσαν με την απελευθέρωση. Τον Αύγουστο του 1975, ο Τούρκος δημοσιογράφος Ομάρ Κασάρ και δύο ακόμα άτομα, παρακολουθώντας τη Ρω και εκμεταλλευόμενοι την ολιγοήμερη απουσία της Δέσποινας Αχλαδιώτου για λόγους υγείας, αποβιβάστηκαν εκεί και τοποθέτησαν πάνω σ’ ένα κοντάρι 4 μέτρων τη σημαία τους. Η Κυρά της Ρω την κατέβασε αμέσως, όταν γύρισε. Στη 1 Σεπτεμβρίου 1975, κατάπλευσε στο Καστελόριζο το ανθυποβρυχιακό σκάφος «Γ. Πεζόπουλος» για συμπαράσταση στην κυρά της Ρω.

Για «τον πατριωτισμό της, το θάρρος και την εμμονή στην Ελληνική Ιδέα» τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών με βραβείο κατά την πανηγυρική συνεδρία τού σώματος στις 30 Δεκεμβρίου 1975.